

Bruxelles, 27. kolovoza 2021.
(OR. en)

11404/21

**Međuinstitucijski predmet:
2021/0281(NLE)**

CCG 44

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	26. kolovoza 2021.
Za:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2021) 498 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o stajalištu koje u ime Europske unije trebaju zauzeti sudionice Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima u pisanom postupku u pogledu pojedinačnog posebnog dogovora o privremenom smanjenju minimalnog predujma

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2021) 498 final.

Priloženo: COM(2021) 498 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 26.8.2021.
COM(2021) 498 final

2021/0281 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

**o stajalištu koje u ime Europske unije trebaju zauzeti sudionice Sporazuma o službeno
podupiranim izvoznim kreditima u pisanom postupku u pogledu pojedinačnog posebnog
dogovora o privremenom smanjenju minimalnog predujma**

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se prijedlog odnosi na odluku o utvrđivanju stajališta koje sudionice Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”) trebaju zauzeti u ime Unije u pisanom postupku u vezi s predviđenim pojedinačnim posebnim dogovorom o privremenom smanjenju minimalnog predujma.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum o službeno podupiranim izvoznim kreditima

Sporazum je džentlmenski sporazum čiji je cilj pružiti okvir za pravilnu upotrebu službeno podupiranih izvoznih kredita. U praksi to znači da se nastoje stvoriti ravnopravni tržišni uvjeti (tržišno natjecanje koje se temelji na cijeni i kvaliteti izvezena roba i usluga, a ne na odobrenim financijskim uvjetima) te spriječiti subvencioniranje i narušavanje trgovine povezane sa službeno podupiranim izvoznim kreditima („službena potpora”). Sporazum je stupio na snagu u travnju 1978. i to na neodređeno vrijeme.

Sporazum je administrativno ugrađen u OECD i ima potporu tajništva OECD-a za kredite. Međutim, on nije akt OECD-a¹.

Europska unija, a ne države članice, sudionica je Sporazuma, koji je prenesen u pravnu stečevinu na temelju Uredbe (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011.² Stoga je Sporazum pravno obvezujući na temelju prava Unije.

2.2. Sudionice Sporazuma

Sporazum trenutačno obuhvaća jedanaest sudionica („sudionice Sporazuma”): Australija, Kanada, Europska unija, Japan, Koreja, Novi Zeland, Norveška, Švicarska, Turska, Ujedinjena Kraljevina i Sjedinjene Američke Države.

Sudionice Sporazuma mogu donositi odluke o izmjenama Sporazuma, a osobito mogu prihvaćati pojedinačne posebne dogovore u skladu s poglavljem IV. odjeljkom 5. Sporazuma. Odluke se donose konsenzusom, pa se odluka o izmjeni Sporazuma ili pojedinačnog posebnog dogovora ne može donijeti ako se tome protivi bilo koja sudionica.

Europska komisija zastupa Uniju na sastancima sudionica Sporazuma te u pisanim postupcima kojima sudionice Sporazuma donose odluke.

Pojedinačni posebni dogovor instrument je u okviru Sporazuma koji sudionicama omogućuje da iznimno odstupe od odredbi Sporazuma u pogledu određene transakcije ili privremeno za neodređen broj transakcija. Pojedinačni posebni dogovor može se prihvatiti prešutno u pisanom postupku jer se smatra da je sudionica koja se odluči na šutnju prihvatila prijedlog

¹ Kako je utvrđeno u članku 5. Konvencije OECD-a.

² Uredba (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ (SL L 326, 8.12.2011., str. 45.).

pojedinačnog posebnog dogovora. Isto vrijedi i za sudionicu koja izrazi da nema stajalište. Odgovori na prijedlog pojedinačnog posebnog dogovora u načelu se daju u roku od 20 kalendarskih dana, uz moguće produljenje za osam kalendarskih dana (članci 56. i 57. Sporazuma). Tajništvo OECD-a za izvozne kredite obavješćuje sudionice o tome je li pojedinačni posebni dogovor prihvaćen te će dogovoreni pojedinačni posebni dogovor početi proizvoditi učinke tri kalendarska dana nakon te objave (točka 59. Sporazuma).

2.3. Predviđeni akt sudionica Sporazuma

Predviđena mjera prijedlog je pojedinačnog posebnog dogovora koji bi se podnio sudionicama Sporazuma u skladu s poglavljem IV. odjeljkom 5. Sporazuma. Predloženi pojedinačni posebni dogovor bio bi hitna i izvanredna mjera u cilju odgovora na gospodarski pad prouzročen zdravstvenom krizom izazvanom bolešću COVID-19 i ublažavanja teških posljedica te krize za provedbu važnih projekata izvozne industrije EU-a u zemljama s niskim i srednjim dohotkom (vidjeti više pojedinosti u odjeljku 3.). Predloženim pojedinačnim posebnim dogovorom, ako se usuglasi, privremeno bi se izmijenile odredbe Sporazuma kojima se uređuje zahtjev o predujmu i maksimalna službena potpora (članak 11. točka (a) i članak 11. točka (c) Sporazuma).

S obzirom na hitnu prirodu mjere prijedlog bi trebalo podnijeti što prije te bi predviđeni pojedinačni posebni dogovor, ako bude postignut, isto trebao što prije postati primjenjiv za sve sudionice. Kao posljedica posebnog 28-dnevnog prešutnog postupka koji je propisan u Sporazumu (vidjeti odjeljak 2.2.), sudionice mogu prijedlog Unije o pojedinačnom posebnom dogovoru automatski dogovoriti kao konačnu verziju pojedinačnog posebnog dogovora, pod uvjetom da ne bude protivljenja tomu, te bi trebao stupiti na snagu tri dana od završetka postupka.

S obzirom na navedeno, primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru tijela osnovanog na temelju sporazuma jer će predloženi pojedinačni posebni dogovor biti obvezujući za Uniju i utjecat će na pravo Unije, u skladu s člankom 1. Uredbe (EU) br. 1233/2011, u kojem se navodi sljedeće: „Smjernice navedene u Sporazumu o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”) primjenjuju se u Uniji. Tekst Sporazuma priložen je ovoj Uredbi.”

Očekuje se da će se postupak pojedinačnog posebnog dogovora pokrenuti u srpnju 2021.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Predloženi pojedinačni posebni dogovor izravno je povezan sa zdravstvenom krizom uzrokovanom bolešću COVID-19.

Predloženim pojedinačnim posebnim dogovorom javnim naručiteljima u zemljama s niskim i srednjim dohotkom, koji kupuju robu i usluge koji su predmet službene potpore za izvozne kredite, omogućilo bi se plaćanje predujma u iznosu od najmanje 5 % vrijednosti izvoznog ugovora u razdoblju od 12 mjeseci umjesto 15 % kako se trenutačno zahtijeva člankom 11. točkom (a) Sporazuma. To bi pak značilo privremeno povećanje ograničenja maksimalne službene potpore koju sudionice mogu pružiti u skladu s člankom 11. točkom (c) Sporazuma, s gornje granice od 85 % na 95 % vrijednosti izvoznog ugovora, za isto razdoblje.

U kontekstu gospodarske krize uzrokovane bolešću COVID-19 treće zemlje koje uvoze robu, usluge i projekte (npr. u sektoru zdravstva i obrazovanja, ali i drugim sektorima) od poduzeća

iz EU-a izložene su velikom financijskom pritisku. Većina predmetnih projekata izvodi se s državnim/javnim naručiteljima u zemljama u razvoju. U uobičajenim gospodarskim okolnostima banke koje financiraju kredite obično bi na privatnom tržištu uzele osiguranje za pokriće dijela koji se odnosi na predujam zajma. Međutim, zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19 privatno tržište nesklono je ili čak ne želi pružiti to pokriće zemljama u razvoju. Bez tog pokrića banke odbijaju financirati dio projekta koji se odnosi na predujam u zemljama u razvoju, kojima su ti projekti najpotrebniji, što znači da se ti projekti ne mogu realizirati. Taj tržišni nedostatak treba hitno riješiti.

Predloženi pojedinačni posebni dogovor koristio bi i uvoznici i izvoznici: njime bi se vladi zemlje kupca pružila neposredna financijska pomoć i povećala njezina sposobnost da nastavi investicijske projekte. Istodobno bi se izvoznici pružila mogućnost da ponude fleksibilna rješenja u teškim vremenima i nastave poslovati.

Na temelju prethodno navedenog predlaže se smanjenje zahtjeva o preudjmu javnih naručitelja s 15 % na 5 % vrijednosti izvoznog ugovora. Međutim, postojala bi dva važna ograničenja te mjere, kojima se naglašavaju njezini razvojni ciljevi i iznimna priroda. Prvo, predložena mjera primjenjivala bi se samo na javne naručitelje u zemljama s niskim i srednjim dohotkom (takozvane zemlje kategorije II. u skladu s člankom 11. Sporazuma i u skladu s definicijom Svjetske banke). Drugo, mjera bi bila vremenski ograničena tijekom očekivanog trajanja gospodarskih posljedica pandemije. Stoga bi koristila samo transakcijama za koje je zahtjev za potporu za izvozne kredite zaprimljen u roku od 12 mjeseci od početka razdoblja valjanosti pojedinačnog posebnog dogovora, pod uvjetom da su pregovori o uvjetima transakcije zaključeni u roku od 18 mjeseci nakon isteka razdoblja valjanosti tog pojedinačnog posebnog dogovora (kako je potvrđeno konačnom obvezom izvožno-kreditne agencije). Naposljetku, u kontekstu pravila Sporazuma važno je napomenuti i da bi se predloženom mjerom podržao izvoz ne samo iz zemalja EU-a, već bi se jednako primjenjivala i na službeni potporu u svim zemljama koje sudjeluju u Sporazumu.

Uzimajući u obzir da je svrha predloženog pojedinačnog posebnog dogovora ublažiti teške posljedice zdravstvene krize uzrokovane bolešću COVID-19 na realizaciju važnih projekata izvozne industrije EU-a u zemljama u razvoju te da Unija predviđa iznošenje prijedloga tog pojedinačnog posebnog dogovora, stajalište koje treba zauzeti u ime Unije trebalo bi biti to da se iznese i podrži nacrt prijedloga iz priloga ovoj Odluci.

3.1. Postupovna pravna osnova

3.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”³.

³ Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, t. 61.–64.

3.1.2. Primjena na ovaj predmet

Predloženi pojedinačni posebni dogovor, koji će sudionice Sporazuma trebati donijeti pisanim postupkom, akt je koji proizvodi pravne učinke. Predviđeni akt proizvodi pravne učinke na temelju članka 1. Uredbe (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ, u kojem se navodi sljedeće: „Smjernice navedene u Sporazumu o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”) primjenjuju se u Uniji. Tekst Sporazuma priložen je ovoj Uredbi.”

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

3.2. Materijalna pravna osnova

3.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije.

3.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnosi se na zajedničku trgovinsku politiku. Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 207. UFEU-a.

3.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 207. stavak 4. prvi podstavak UFEU-a u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

4. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da će se aktom sudionica Sporazuma izmijeniti Sporazum o službeno podupiranim izvoznim kreditima iz Priloga II. Uredbi (EU) br. 1233/2011, primjereno ga je nakon prihvatanja objaviti u *Službenom listu Europske unije*.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje u ime Europske unije trebaju zauzeti sudionice Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima u pisanom postupku u pogledu pojedinačnog posebnog dogovora o privremenom smanjenju minimalnog predujma

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Smjernice iz Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”) prenesene su Uredbom (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁴ u zakonodavstvo Unije te su time postale pravno obvezujuće u Europskoj uniji.
- (2) Sudionice Sporazuma („sudionice”) trebaju u pisanom postupku odlučiti o prijedlogu Europske unije za pojedinačni posebni dogovor u skladu s poglavljem IV. odjeljkom 5. Sporazuma kako bi se omogućilo privremeno smanjenje minimalnog predujma koji se zahtijeva u skladu s člankom 11. točkom (a) Sporazuma („predloženi pojedinačni posebni dogovor”), s obzirom na trenutačni gospodarski pad uzrokovan bolešću COVID-19.
- (3) Predloženim pojedinačnim posebnim dogovorom javnim naručiteljima u zemljama s niskim i srednjim dohotkom, koji kupuju robu i usluge koji su predmet službene potpore za izvozne kredite, omogućilo bi se plaćanje predujma u iznosu od najmanje 5 % vrijednosti izvoznog ugovora u razdoblju od 12 mjeseci umjesto 15 % kako se zahtijeva člankom 11. točkom (a) Sporazuma. To bi pak značilo povećanje ograničenja maksimalne službene potpore koju sudionice mogu pružiti u skladu s člankom 11. točkom (c) Sporazuma, s gornje granice od 85 % na 95 % vrijednosti izvoznog ugovora, za isto razdoblje.
- (4) Ova izvanredna mjera potrebna je kako bi se reagiralo na gospodarski pad koji je posljedica sanitarne krize uzrokovane bolešću COVID-19 i kako bi se ublažile teške posljedice krize na provedbu važnih projekata industrije EU-a u zemljama s niskim i srednjim dohotkom.

⁴ Uredba (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ (SL L 326, 8.12.2011., str. 45.).

- (5) Primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u pogledu predloženog pojedinačnog posebnog dogovora sudionica u pisanom postupku jer će predloženi pojedinačni posebni dogovor, nakon što se postigne dogovor, moći presudno utjecati na sadržaj prava Unije na temelju Uredbe (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje u ime Unije treba zauzeti u pisanom postupku sudionica Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima u vezi s prijedlogom pojedinačnog posebnog dogovora o privremenom smanjenju minimalnog predujma temelji se na Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*